

Державна установа «Національний інститут терапії імені Л.Т. Малої
Національної академії медичних наук України»

Схвалено Вченою радою
ДУ «НІТ ім. Л.Т.Малої НАМН У»
Протокол № 9 від 26.09.2023 р.

В.О. директора
ДУ «НІТ ім. Л.Т.Малої НАМН У»
член-кор., проф.
 Галина Фадєєнко

**ПОЛОЖЕННЯ ПРО АСПІРАНТУРУ
ДЕРЖАВНОЇ УСТАНОВИ
“НАЦІОНАЛЬНИЙ ІНСТИТУТ ТЕРАПІЇ ІМЕНІ Л. Т. МАЛОЇ
НАЦІОНАЛЬНОЇ АКАДЕМІЇ МЕДИЧНИХ НАУК УКРАЇНИ”**

Харків

ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

Положення про аспірантуру (далі – Положення) розроблено відповідно до Закону України «Про вищу освіту» № 1556-VII від 01.07.2014 року, ЗУ «Про наукову і науково-технічну діяльність» № 848-VIII від 26.11.2015 року, Постанови Кабінету Міністрів України від 29.04.2015 р. № 266 «Про затвердження переліку галузей знань і спеціальностей, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти», наказу МОН України від 06.11.2015 р. № 1151 «Про особливості запровадження переліку галузей знань і спеціальностей, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти», постановою Кабінету Міністрів України від 30.12.2015 р. № 1187 «Ліцензійні умови провадження освітньої діяльності закладів освіти» із змінами, внесеними згідно з Постановою КМ від 10 травня 2018 р. № 347 та постанови Кабінету Міністрів України від 23.03.2016 р. № 261 «Про затвердження Порядку підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у вищих навчальних закладах (наукових установах)» зі змінами, внесеними згідно з Постановою КМ № 283 від 03.04.2019 та іншими нормативними документами Міністерства освіти і науки України, Статутом ДУ «Національний інститут терапії імені Л.Т.Малої Національної академії медичних наук України» (далі – Інститут).

Аспірантура є формою підготовки науково-педагогічних і наукових кадрів вищої кваліфікації на третьому (освітньо-науковому) рівні вищої освіти та здобуття наукового ступеня доктора філософії.

Аспірантура при Інституті відкрита на підставі отримання ліцензії на впровадження освітньої діяльності у сфері вищої освіти на третьому (освітньо-науковому) рівні. Наказом МОН №183-л від 28.08.2017 видано ліцензію на здійснення підготовку кадрів через аспірантуру у галузі знань 22 - Охорона здоров'я за спеціальністю 222 - Медицина (внутрішні хвороби, кардіологія).

Усі етапи підготовки аспірантів (прийом, здача вступних випробувань, зарахування в аспірантуру, призначення наукових керівників, організація навчального процесу, рішення про завершення навчання і відрахування з аспірантури та ін.) здійснюються за наказами директора Інституту.

Підготовка здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії в Інституті здійснюється:

- в аспірантурі за очною (денною) формою навчання;
- поза аспірантурою (для осіб, які професійно провадять наукову, науково-технічну або науково-педагогічну діяльність за основним місцем роботи в Інституті).

Підготовка осіб в аспірантурі здійснюється:

- за рахунок коштів державного бюджету (за державним замовленням);
- за рахунок коштів юридичних чи фізичних осіб (на умовах контракту, зокрема за кошти грантів, які отримав Інститут на проведення наукових досліджень, за якими передбачається підготовка здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії).

Науково-методичне забезпечення та організацію діяльності аспірантури здійснює вчена рада Інституту.

Для врегулювання відносин між аспірантом та Інститутом укладається договір. Взаємозобов'язання установи та аспірантів, підготовка яких здійснюється за державним замовленням визначаються в угоді, якою передбачається своєчасне закінчення роботи над дисертацією, забезпечення відповідних умов праці тощо та відповідальність сторін у разі невиконання умов цієї угоди.

Вступ до аспірантури здійснюється на конкурсній основі відповідно до «Порядку підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у вищих навчальних закладах (наукових установах)», затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 23 березня 2016 р. №261 зі змінами та цього Порядку.

Правила прийому до аспірантури затверджує вчена рада Інституту та оприлюднює їх на офіційному веб-сайті.

Правила прийому до Інституту діють протягом відповідного навчального року і визначають, зокрема:

- порядок, перелік і строки подання документів для вступу до аспірантури Інституту;

- зміст, форму і строки вступних випробувань для конкурсного відбору вступників до аспірантури за кожною спеціальністю або відповідною галуззю знань.

Нормативний строк підготовки доктора філософії в аспірантурі становить чотири роки.

Підготовка в аспірантурі передбачає виконання особою відповідної освітньо-наукової або наукової програми Інституту за певною спеціальністю та проведення власного наукового дослідження. Невід'ємною складовою освітньо-наукової програми аспірантури є підготовка та публікація наукових статей.

Аспіранти проводять наукові дослідження згідно з індивідуальним планом наукової роботи, в якому визначаються зміст, строки виконання та обсяг наукових робіт, а також запланований строк захисту дисертації протягом строку підготовки в аспірантурі.

Індивідуальний план наукової роботи погоджується здобувачем з його науковим керівником (консультантом) та затверджується вченою радою Інституту **протягом двох місяців** з дня зарахування здобувача до Інституту.

Індивідуальний план наукової роботи є обов'язковим до виконання здобувачем відповідного ступеня і використовується для оцінювання успішності запланованої наукової роботи.

Порушення строків виконання індивідуального плану наукової роботи без поважних причин, передбачених законодавством, може бути підставою для ухвалення вченою радою Інституту рішення про відрахування аспіранта.

Особа, яка раніше навчалася в аспірантурі за державним замовленням і не захистилася або була відрахована з неї достроково, має право на повторний вступ до аспірантури за державним замовленням лише за умови відшкодування коштів, витрачених на її підготовку, у визначеному Кабінетом Міністрів України порядку.

Підготовка в аспірантурі завершується захистом наукових досягнень аспіранта у разовій або спеціалізованій вченій раді. Здобувачі мають право на

вибір спеціалізованої вченої ради.

Аспірант, який захистився до закінчення строку підготовки в аспірантурі, має право за власним вибором:

- отримати одноразову виплату в сумі залишку стипендії, передбаченої у бюджеті Інституту на відповідний календарний рік, та за власною заявою бути відрахованим з аспірантури;

- отримати за власною заявою оплачувану академічну відпустку на строк, що залишився до завершення нормативного строку підготовки в аспірантурі.

Якщо аспірант захистив дисертацію достроково та був обраний за конкурсом на відповідну посаду наукового (науково-педагогічного) працівника в Інституті, то загальна сума залишку стипендії нараховується йому як щомісячна надбавка до заробітної плати.

Кількість аспірантів, підготовка яких здійснюється поза державним замовленням, та вартість визначається Вченою радою ДУ «Національний інститут терапії імені Л.Т. Малої НАМН» з урахуванням ліцензійного обсягу на освітню діяльність на третьому рівні вищої освіти. З ними укладається контракт, яким передбачається повне відшкодування витрат на їх підготовку.

Відповідальність за рівень організації наукової підготовки в аспірантурі покладається на директора Інституту.

ПРАВА ТА ОБОВ'ЯЗКИ АСПІРАНТІВ

Аспіранти користуються правами здобувачів вищої освіти, визначеними Законом України “Про вищу освіту”. З метою належного проведення наукових досліджень аспіранти також мають право на:

- вільний доступ до всіх видів відкритої наукової інформації, наявної у закладах вищої освіти, науковому закладі, бібліотеках і державних архівах України;

- отримання методичного і змістовного наукового консультування щодо власного дослідження від наукового керівника (консультанта), для аспірантів – на чіткий розподіл обов'язків між науковими керівниками у разі призначення Інститутом двох керівників;

- участь у науковій діяльності відповідного наукового структурного підрозділу Інституту;

- отримання державної стипендії встановленого розміру у разі зарахування на навчання з відривом від виробництва за державним замовленням;

- переривання навчання з поважних причин (за станом здоров'я, у зв'язку з вагітністю та пологами, для догляду за дитиною до досягнення нею трирічного віку) із подальшим його продовженням. Тривалість і кількість переривань навчання, а також поважність причин визначаються Вченою радою ДУ «Національний інститут терапії імені Л.Т. Малої НАМН України»;

- трудову діяльність у поза навчальний час відповідно до ст.62 ЗУ «Про вищу освіту»;

- безпечні та нешкідливі умови для проведення наукових досліджень, забезпечення належно обладнаним місцем для наукової роботи;

- академічну мобільність, що реалізується відповідно до Положення про порядок реалізації права на академічну мобільність, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 12 серпня 2015 р. № 579.

- змінювати свій індивідуальний навчальний план за погодженням із своїм науковим керівником та наступним затвердженням на Вченій раді;

- зарахування відповідних кредитів, передбачених освітньо-науковою програмою аспірантури, якщо вони виконані у повному обсязі.

- Аспіранти можуть бути направлені на стажування до провідних вітчизняних і закордонних наукових центрів. Витрати, пов'язані з їх відрядженням, проводяться згідно із законодавством України.

Аспіранти зобов'язані виконувати всі обов'язки здобувачів вищої освіти, визначені Законом України "Про вищу освіту". З метою забезпечення належного проведення наукових досліджень аспіранти також зобов'язані:

- дотримуватися вимог законодавства, принципів академічної доброчесності, моральних та етичних норм, стандартів поведінки дослідників;

- глибоко оволодіти знаннями (в тому числі іноземною мовою), практичними навичками, професійною майстерністю, використовувати на практиці своє володіння іноземною мовою та підвищувати загальний культурний рівень;

- опанувати методологію проведення наукових досліджень;

- виконувати індивідуальний навчальний та науковий плани та систематично звітувати про хід їх виконання на засіданні відділу, лабораторії чи іншого підрозділу Інституту, який уповноважений для цього його вченою радою;

- захистити в установленій строк свої наукові досягнення у вигляді дисертації (для аспірантів) у разовій або спеціалізованій вченій раді.

- дотримуватися Статуту й правил внутрішнього розпорядку ДУ «Національний інститут терапії імені Л.Т. Малої НАМН України».

Покладення Інститутом на аспіранта обов'язків, не пов'язаних з виконанням відповідної освітньо-наукової (наукової) програми та підготовкою дисертації (монографії, статей), забороняється.

Аспіранти мають право брати участь у конкурсах на отримання грантової підтримки наукових досліджень та стипендій, заснованих на честь видатних діячів науки, освіти, культури, громадських діячів, а також заснованих Президентом України, Кабінетом Міністрів України, державними чи недержавними органами, підприємствами, установами чи організаціями.

2 ТЕРМІН НАВЧАННЯ В АСПІРАНТУРІ

Аспірант, який захистив дисертацію до закінчення строку підготовки в аспірантурі має право за власним вибором:

- отримати одноразову виплату в сумі залишку стипендії, передбаченої у бюджеті ДУ «Національний інститут терапії імені Л.Т. Малої НАМН України» на відповідний календарний рік, та за власною заявою бути відрахованим з аспірантури;

- отримати за власною заявою оплачувану академічну відпустку на строк,

що залишився до завершення нормативного строку підготовки в аспірантурі;

- при обранні за конкурсом на відповідну посаду наукового працівника після дострокового захисту дисертації залишки стипендії отримувати як щомісячну добавку до заробітної плати.

Аспірант може бути відрахованим з аспірантури за грубе порушення правил внутрішнього розпорядку Інституту, за вчинення протиправних дій, а також за невиконання індивідуального навчального та наукового планів роботи без поважних причин, передбачених вищенаведеним пунктом та інші випадки, передбачені законодавством.

Рішення про відрахування аспіранта приймає Вчена рада Інституту, на підставі якого аспірант відраховується з аспірантури наказом директора установи.

Аспірант, який був зарахований до аспірантури за державним замовленням і відрахований через зазначені причини, відшкодовує вартість навчання згідно із законодавством України.

ПОРЯДОК ТА УМОВИ ВСТУПУ ДО АСПІРАНТУРИ

Організацію, облік і контроль за роботою аспірантів над дисертацією здійснює вчений секретар Інституту.

Прийом до аспірантури здійснюється один раз на рік у відповідності з планом прийому, затвердженим Національною академією медичних наук України.

Проекти планів прийому до аспірантури за державним замовленням надаються щорічно, для подальшого розгляду і затвердження НАМН України.

Інститут на сайті та у засобах масової інформації розміщує оголошення про конкурсний прийом до аспірантури не пізніше ніж за 1 місяць до початку прийому із зазначенням наукової спеціальності, термінів та умов прийому, переліку необхідних документів.

На навчання до аспірантури в Інститут для здобуття ступеня доктора філософії на конкурсній основі приймаються особи, які здобули ступінь магістра з відповідної спеціальності медичного спрямування.

Приймальна комісія може відмовити особі в допуску до проходження вступних випробувань до аспірантури (ад'юнктури) виключно у зв'язку з неподанням в установлений строк документів, визначених правилами прийому.

Організацію прийому до аспірантури Інституту здійснює конкурсна комісія з питань прийому до аспірантури (далі - Конкурсна комісія), склад якої затверджується наказом директора установи, який є її головою. Члени конкурсної комісії призначаються директором інституту з числа керівників наукових підрозділів, а також передбачуваних наукових керівників аспірантів.

Конкурсна комісія вирішує всі питання, пов'язані з прийомом до аспірантури в Інституті, і керується в своїй роботі Порядком підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у вищих навчальних закладах (наукових установах), затвердженим Постановою Кабінету міністрів України №261 від 23 березня 2016 р. зі змінами.

Вступна компанія в аспірантуру проводиться один раз на рік в наступні терміни:

- прийом документів червень;
- вступні іспити червень-липень;
- зарахування з 1 вересня.

Вступники до аспірантури подають:

- 1) заяву на ім'я директора інституту;
- 2) особовий листок з обліку кадрів, заповнений особисто та завірений в відділі кадрів за основним місцем роботи та 3 фотокартки розміром 3x4 см;
- 3) автобіографію;
- 4) список опублікованих наукових праць і винаходів. Аспіранти, які не мають опублікованих наукових праць і винаходів, подають наукові доповіді (реферати) з обраної ними наукової спеціальності;
- 5) медичну довідку про стан здоров'я за формою № 086/о;
- 6) копію диплома магістра із зазначенням відповідної спеціальності медичного спрямування (особи, які здобули відповідну освіту за кордоном – копію нострифікованого диплома);
у разі потреби документ про визнання особи органами медико-соціальної експертизи особою з інвалідністю.
- 7) копію лікарського сертифікату зі спеціальності, яка відповідає спеціальності аспірантури;
- 8) копію трудової книжки, завіреної у відділі кадрів за основним місцем роботи;
- 9) посвідчення про складання кандидатських іспитів (за наявності складених кандидатських іспитів);
- 10) копію ідентифікаційного коду;
- 11) військовий квиток або тимчасове посвідчення;
- 12) довідка про взяття на облік внутрішньо переміщеної особи (для внутрішньо переміщеної особи)
- 13) копію 1, 2, 11-ї стор. паспорта;
паспорт, військовий квиток, диплом про вищу освіту (з додатком) подаються вступником особисто;
- 14) рекомендацію Вченої ради вищого навчального закладу (за наявності)
- 15) Згода на збір та обробку персональних даних.

Особа, яка подає для вступу до аспірантури (ад'юнктури) диплом, що виданий іноземним закладом вищої освіти, допускається до вступних випробувань нарівні з іншими особами. Зарахування такого вступника здійснюється в разі успішного складення ним вступних випробувань та прийняття вченою радою відповідного закладу вищої освіти (наукової установи) рішення про визнання його диплома.

Допуск до вступних іспитів

Рішення про допуск до складання вступних іспитів до аспірантури приймається конкурсною комісією за результатами співбесіди, розгляду реферату та поданих наукових праць з урахуванням письмового висновку передбачуваного наукового керівника, про що вступник до аспірантури повідомляється у тижневий

термін.

Особам, які допущені до складання вступних іспитів до аспірантури з відривом або без відриву від виробництва, для підготовки та складання вступних іспитів надається один раз на рік додаткова оплачувана відпустка за місцем роботи з розрахунку 10 днів на кожний вступний іспит. Особи, які вступають до аспірантури з одним або кількома складеними кандидатськими іспитами, користуються додатковою оплачуваною відпусткою для складання вступних іспитів, що залишились, із розрахунку - 10 днів на кожний іспит. Особи, які склали всі кандидатські іспити, правом на додаткову відпустку для складання вступних іспитів до аспірантури за місцем роботи не користуються.

Організація та проведення вступних іспитів

Вступні іспити до аспірантури в Інститут проводяться предметними комісіями, склад яких у кількості 4 осіб затверджується наказом директора установи з числа провідних наукових працівників інституту (докторів наук). До складу предметних комісій можуть бути призначені також представники інших вищих навчальних закладів (наукових установ), з якими укладено договори про ведення спільної наукової діяльності та/або про спільне керівництво дослідженнями аспірантів, та/або про спільне виконання освітньо-наукової програми або з якими здійснюється підготовка докторів філософії за спільною освітньо-науковою програмою, узгодженою між вищим навчальним закладом і науковою установою. До складу предметної комісії з іноземної мови можуть включатися також особи, які не мають наукового ступеня і вченого звання, але вільно володіють відповідною іноземною мовою і за рішенням вченої ради можуть кваліфіковано оцінити рівень знання відповідної мови вступником.

Програми вступних іспитів для вступу до аспірантури розробляються і затверджуються Інститутом. Результати вступних іспитів до аспірантури з конкурсних предметів оцінюються за шкалою від 2 до 5 балів.

Вступні випробування для осіб з особливими освітніми потребами проводяться з урахуванням особливих освітніх потреб, зазначених у заяві вступника, та рекомендацій медико-соціальної експертизи.

Вступники до аспірантури складають вступні іспити:

зі спеціальності (в обсязі програми рівня вищої освіти магістра з відповідної спеціальності);

однієї з іноземних мов на вибір (англійської, німецької, французької) в обсязі, який відповідає рівню B2 Загальноєвропейських рекомендацій з мовної освіти. Вступник, який підтвердив свій рівень знання англійської мови дійсним сертифікатом тестів TOEFL або International English Language Testing System або сертифікатом Cambridge English Language Assessment (не нижче рівня B2 Загальноєвропейських рекомендацій з мовної освіти або аналогічного рівня); німецької мови - дійсним сертифікатом TestDaF (не нижче рівня B2 Загальноєвропейських рекомендацій з мовної освіти або аналогічного рівня); французької мови - дійсним сертифікатом тесту DELF або DALF (не нижче рівня B2 Загальноєвропейських рекомендацій з мовної освіти або аналогічного рівня), звільняється від складання вступного іспиту з іноземної мови. Під час визначення результатів конкурсу зазначені сертифікати прирівнюються до результатів

вступного іспиту з іноземної мови з найвищим балом.

Вступники, які на час вступу до аспірантури склали всі або декілька кандидатських іспитів, звільняються від відповідних вступних іспитів до аспірантури і їм зараховуються оцінки кандидатських іспитів.

Вступники, які без поважних причин не з'явилися на вступні іспити у зазначений розкладом час, а також ті, знання яких було оцінено як «незадовільно», до участі в наступних вступних іспитах не допускаються. Повторне складання вступних іспитів не дозволяється.

Результати вступних випробувань до аспірантури дійсні для вступу до Інституту протягом одного календарного року.

Умови зарахування:

Зарахування до аспірантури в Інститут проводиться за результатами конкурсу з 01 вересня поточного року.

Конкурсна комісія приймає рішення щодо кожного вступника до аспірантури на підставі результатів вступних іспитів.

Конкурсний бал обчислюється шляхом додавання балів вступних іспитів (зі спеціальності та іноземної мови), помножених на відповідні коефіцієнти:

- для вступного іспиту зі спеціальності - 0,6;

- для вступного іспиту з іноземної мови - 0,4.

При рівності конкурсного балу особи, які мають диплом про повну вищу освіту з відзнакою, рекомендовані на наукову роботу Вченою радою Інституту, які успішно закінчили магістратуру і склали всі або декілька кандидатських іспитів, а також мають наукові праці за відповідною науковою спеціальністю, мають переважне право при зарахуванні до аспірантури.

Також нараховуються додаткові бали за:

публікації у фахових виданнях – 10 балів за кожну;

публікації, які включені до науково-метричних баз (Scopus та інші) – 20 балів за кожну;

участь у наукових форумах (з їзди, конференції) – 10 балів;

патент або авторське свідоцтво – 10 балів за кожне.

Після закінчення прийому до аспірантури директор Інституту у п'ятиденний термін подає до Національної Академії медичних наук України звіт про виконання плану прийому до аспірантури за рахунок державного замовлення.

Після дозволу НАМН України наказом директора установи проводиться зарахування до аспірантури, що оприлюднюється в установленому порядку.

Про зарахування до аспірантури або про відмову в зарахуванні вступник повідомляється в п'ятиденний термін із дня прийняття приймальною комісією відповідного рішення.

Кожному аспіранту одночасно з його зарахуванням наказом директора призначається науковий керівник, як правило, доктор наук або, за рішенням Вченої ради, як виняток, кандидат наук.

Науковий керівник аспіранта здійснює наукове керівництво над дисертацією, надає консультації щодо змісту і методології наукових досліджень аспіранта, контролює виконання індивідуального плану наукової роботи та індивідуального навчального плану аспіранта і відповідає перед вченою радою Інституту за

належне та своєчасне виконання обов'язків наукового керівника.

Науковий керівник, який є доктором наук, може здійснювати одночасне наукове керівництво, як правило, не більше п'яти здобувачів наукових ступенів.

Науковий керівник, який має ступінь доктора філософії, може здійснювати одночасне наукове керівництво роботою над дисертаціями не більше трьох здобувачів наукового ступеня доктора філософії.

Рішенням вченої ради Інституту аспіранту може бути призначено два наукових керівника з відповідним розподілом годин навчального навантаження та обов'язків між ними.

Керівники підприємств, установ і організацій зобов'язані звільнити з роботи осіб, зарахованих до аспірантури з відривом від виробництва, в необхідний для своєчасного прибуття на навчання термін. Підставою для звільнення з роботи є копія наказу про зарахування особи до аспірантури.

Особа, зарахована до аспірантури ДУ «Національний інститут терапії імені Л.Т. Малої НАМН», подає до Інституту трудову книжку (за наявності) із записом про звільнення із останнього місця роботи у зв'язку зі вступом до аспірантури з відривом від виробництва перед початком навчання в аспірантурі.

Особи, які протягом двох місяців з дня зарахування до аспірантури не запланували кандидатську дисертацію, підлягають відрахуванню з навчання в аспірантурі Інституту.

ПІДГОТОВКА ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ СТУПЕНЯ ДОКТОРА ФІЛОСОФІЇ В АСПІРАНТУРІ

Підготовка здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії в аспірантурі здійснюється за освітньо-науковою програмою та навчальним планом, що затверджуються вченою радою Інституту для кожної спеціальності.

Протягом строку навчання в аспірантурі аспірант зобов'язаний виконати всі вимоги освітньо-наукової програми, зокрема здобути теоретичні знання, уміння, навички та інші компетентності, достатні для продукування нових ідей, розв'язання комплексних проблем у галузі професійної та/або дослідницько-інноваційної діяльності, оволодіти методологією наукової та педагогічної діяльності, а також провести власне наукове дослідження, результати якого мають наукову новизну, теоретичне та/або практичне значення, та захистити дисертацію.

Освітньо-наукова програма та навчальний план аспірантури складаються з освітньої та наукової складових.

Навчальний план аспірантури повинен містити інформацію про перелік та обсяг навчальних дисциплін (**30—60** кредитів Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи (далі — ЄКТС), послідовність їх вивчення, форми проведення навчальних занять та їх обсяг, графік навчального процесу, форми поточного і підсумкового контролю.

Освітньо-наукова програма та навчальний план аспірантури є основою для формування аспірантом індивідуального навчального плану та індивідуального плану наукової роботи, які погоджуються з науковим керівником та затверджуються вченою радою Інституту протягом двох місяців з дня зарахування

особи до аспірантури.

Індивідуальний навчальний план аспіранта повинен містити перелік дисциплін за вибором аспіранта в обсязі, що становить не менш як 25 відсотків загальної кількості кредитів ЄКТС. При цьому аспіранти мають право вибирати навчальні дисципліни, що пропонуються для інших рівнів вищої освіти і які пов'язані з тематикою дисертаційного дослідження, за погодженням із своїм науковим керівником та керівником відповідного підрозділу.

Засвоєння аспірантами навчальних дисциплін відбувається на базі Інституту, а також в рамках реалізації права на академічну мобільність — на базі інших вищих навчальних закладів або наукових установ.

Аспірант має право змінювати свій індивідуальний навчальний план за погодженням із своїм науковим керівником. Для цього аспірант подає на ім'я директора відповідну заяву, погоджену із науковим керівником. Зміни в індивідуальному плані аспіранта затверджуються вченою радою, рішення якої вводиться в дію наказом директора.

Усі аспіранти незалежно від форми навчання зобов'язані відвідувати аудиторні заняття і проходити всі форми поточного та підсумкового контролю, передбачені індивідуальним навчальним планом аспіранта та освітньо-науковою програмою аспірантури Інституту.

Освітньо-наукова програма аспірантури Інституту включає не менше чотирьох складових, що передбачають набуття аспірантом таких компетентностей відповідно до Національної рамки кваліфікацій:

- здобуття глибоких знань із спеціальності (групи спеціальностей), за якою (якими) аспірант проводить дослідження, зокрема засвоєння основних концепцій, розуміння теоретичних і практичних проблем, історії розвитку та сучасного стану наукових знань за обраною спеціальністю, оволодіння термінологією з досліджуваного наукового напрямку (орієнтовний обсяг такої освітньої складової становить не менш як 12 кредитів ЄКТС);

- оволодіння загальнонауковими (філософськими) компетентностями, спрямованими на формування системного наукового світогляду, професійної етики та загального культурного кругозору (орієнтовний обсяг такої освітньої складової становить 4 – 6 кредитів ЄКТС);

- набуття універсальних навичок дослідника, зокрема усної та письмової презентації результатів власного наукового дослідження українською мовою, застосування сучасних інформаційних технологій у науковій діяльності, організації та проведення навчальних занять, управління науковими проектами та/або складення пропозицій щодо фінансування наукових досліджень, реєстрації прав інтелектуальної власності (орієнтовний обсяг такої освітньої складової становить не менш як 6 кредитів ЄКТС);

- здобуття мовних компетентностей, достатніх для представлення та обговорення результатів своєї наукової роботи іноземною мовою (англійською або іншою відповідно до специфіки спеціальності) в усній та письмовій формі, а також для повного розуміння іншомовних наукових текстів з відповідної спеціальності (рекомендований обсяг такої навчальної складової становить 6 – 8 кредитів ЄКТС).

Аспірант, який підтвердив рівень свого знання іноземної мови, зокрема англійської, дійсним сертифікатом тестів TOEFL, або International English Language Testing System, або сертифікатом Cambridge English Language Assessment, на рівні C1 Загальноєвропейських рекомендацій з мовної освіти, має право:

- на зарахування відповідних кредитів, передбачених освітньо-науковою програмою аспірантури, як таких, що виконані у повному обсязі;
- на використання обсягу навчального навантаження, передбаченого для набуття мовних компетентностей, для здобуття інших компетентностей (за погодженням з науковим керівником).

Вчена рада Інституту має право прийняти рішення про визнання набутих аспірантом в інших вищих навчальних закладах (наукових установах) компетентностей з однієї чи декількох навчальних дисциплін (зарахувати кредити ЄКТС), обов'язкове здобуття яких передбачено освітньо-науковою програмою аспірантури.

Наукова складова освітньо-наукової програми передбачає проведення власного наукового дослідження під керівництвом одного або двох наукових керівників та оформлення його результатів у вигляді дисертації.

Дисертація на здобуття ступеня доктора філософії є самостійним розгорнутим дослідженням, що пропонує розв'язання актуального наукового завдання в певній галузі знань або на межі кількох галузей, результати якого становлять оригінальний внесок у суму знань відповідної галузі (галузей) та оприлюднені у відповідних публікаціях.

Наукова складова освітньо-наукової програми оформляється у вигляді індивідуального плану наукової роботи аспіранта і є невід'ємною частиною навчального плану аспіранта.

Тема наукового дослідження аспіранта обговорюється і затверджується Вченою радою Інституту протягом двох місяців з моменту зарахування до аспірантури. Для цього аспірант зобов'язаний не пізніше ніж за день до засідання Вченої ради подати ученому секретарю відповідну заяву (погоджену з науковим керівником), витяг з протоколу засідання наукового відділу та обґрунтування актуальності теми дослідження, наведене в індивідуальному плані освітньо-наукової роботи аспіранта.

Міжсеместровий звіт обговорюється на засіданні наукового відділу, оформляється у вигляді атестаційного листа, який подається разом із витягом з протоколу у встановлені терміни ученому секретарю до 15 березня, згідно графіку прийому звітів. Річний звіт обговорюється на засіданні відділу та Вченій раді Інституту, оформляється у вигляді атестаційного листа, який подається разом із витягами з протоколів засідань відділу у встановлені терміни ученому секретарю до 15 вересня згідно графіку прийому звітів. Результати звітування аспірантами в узагальненій формі представляються і затверджуються на Вченій раді Інституту наприкінці кожного навчального року.

У разі несвоєчасного подання чи не подання річних звітів та витягів з засідань відділів щодо виконання аспірантом індивідуального плану освітньо-наукової роботи без поважних причин термін звітування переноситься не більше

ніж на один місяць і розглядаються на найближчій Вченій раді. У разі невиконання аспірантом індивідуального плану освітньо-наукової роботи Вченою радою приймається рішення про дострокове відрахування відповідного аспіранта з аспірантури.

Атестація здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії здійснюється постійно діючою або утвореною для проведення разового захисту, спеціалізованою вченою радою на підставі публічного захисту наукових досягнень у формі дисертації.

Стан готовності дисертації аспіранта до захисту визначається науковим керівником (або консенсусним рішенням двох керівників).

Обов'язковою умовою допуску до захисту є успішне виконання аспірантом його індивідуального навчального плану.

Здобувачі вищої освіти ступеня доктора філософії захищають дисертації у постійно діючій спеціалізованій вченій раді з відповідної спеціальності. Вчена рада Інституту має право звернутися з відповідним клопотанням до іншого вищого навчального закладу або наукової установи, де функціонує постійно діюча спеціалізована вчена рада з відповідної спеціальності.

Підготовка здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії за державним замовленням здійснюється виключно в аспірантурі за очною (денною, вечірньою) формою навчання.

Кількість аспірантів, підготовка яких здійснюється поза державним замовленням, та вартість такої підготовки визначаються вченою радою Інституту з урахуванням ліцензійного обсягу, зазначеного в ліцензії, за якою Інститут провадить освітню діяльність на третьому (освітньо-науковому) рівні вищої освіти, та можливостей забезпечення кваліфікованого наукового керівництва та задоволення освітніх потреб аспірантів за відповідною спеціальністю.

ЗДОБУТТЯ ВИЩОЇ ОСВІТИ СТУПЕНЯ ДОКТОРА ФІЛОСОФІЇ ПОЗА АСПІРАНТУРОЮ

Особи, які професійно провадять наукову, науково-технічну або науково-педагогічну діяльність за основним місцем роботи, мають право здобувати вищу освіту ступеня доктора філософії в Інституті поза аспірантурою без переривання трудової діяльності або під час перебування в творчій відпустці.

Такі особи прикріплюються строком до п'яти років до Інституту за відповідною спеціальністю.

Здобуття вищої освіти ступеня доктора філософії поза аспірантурою передбачає повне та успішне виконання відповідної освітньо-наукової програми та навчального плану аспірантури Інституту згідно із затвердженими в установленому порядку індивідуальним навчальним планом та індивідуальним планом наукової роботи прикріпленої особи та публічний захист дисертації у спеціалізованій вченій раді.

Правила та процедури прикріплення до Інституту визначаються вченою радою Інституту.

Для прикріплення до Інституту для здобуття освіти ступеня доктора

філософії поза аспірантурою особи, яка професійно проводить наукову, науково-технічну або науково-педагогічну діяльність за основним місцем роботи в Інституті, подають ученому секретарю такі документи:

- заяву на ім'я директора про прикріплення до відповідного відділу , завізовану завідувачем відділом та майбутнім науковим керівником;
- особовий листок по обліку кадрів, заповнений особисто та завірений у відділі кадрів;
- автобіографію;
- характеристику за підписом керівника структурного підрозділу, у якому працює особа;
- витяг з засідання відділу про затвердження теми дисертації і призначення наукового керівника та витяг з засідання вченої ради ;
- ксерокопію диплому про вищу освіту;
- ксерокопію паспорта громадянина України (першої та другої сторінки).

Навчання на третьому (освітньо-науковому) рівні вищої освіти осіб, які прикріплені до Інституту для реалізації свого права на здобуття вищої освіти ступеня доктора філософії поза аспірантурою, а також їх наукове керівництво здійснюється за кошти Інституту.

Особи, прикріплені до Інституту з метою здобуття вищої освіти ступеня доктора філософії поза аспірантурою, мають всі права і обов'язки, визначені для очних аспірантів.

У разі звільнення з роботи особа втрачає право здобувати вищу освіту ступеня доктора філософії поза аспірантурою в Інституті та має право:

- продовжити свою підготовку для здобуття ступеня доктора філософії поза аспірантурою у вищому навчальному закладі (науковій установі), до якого особа зарахована на посаду науково-педагогічного чи наукового працівника (за умови прийняття відповідного рішення таким вищим навчальним закладом (науковою установою));
- вступити до аспірантури вищого навчального закладу (наукової установи) для здобуття відповідного ступеня заочною формою навчання і зарахування їй відповідних кредитів ЄКТС, здобутих поза аспірантурою.